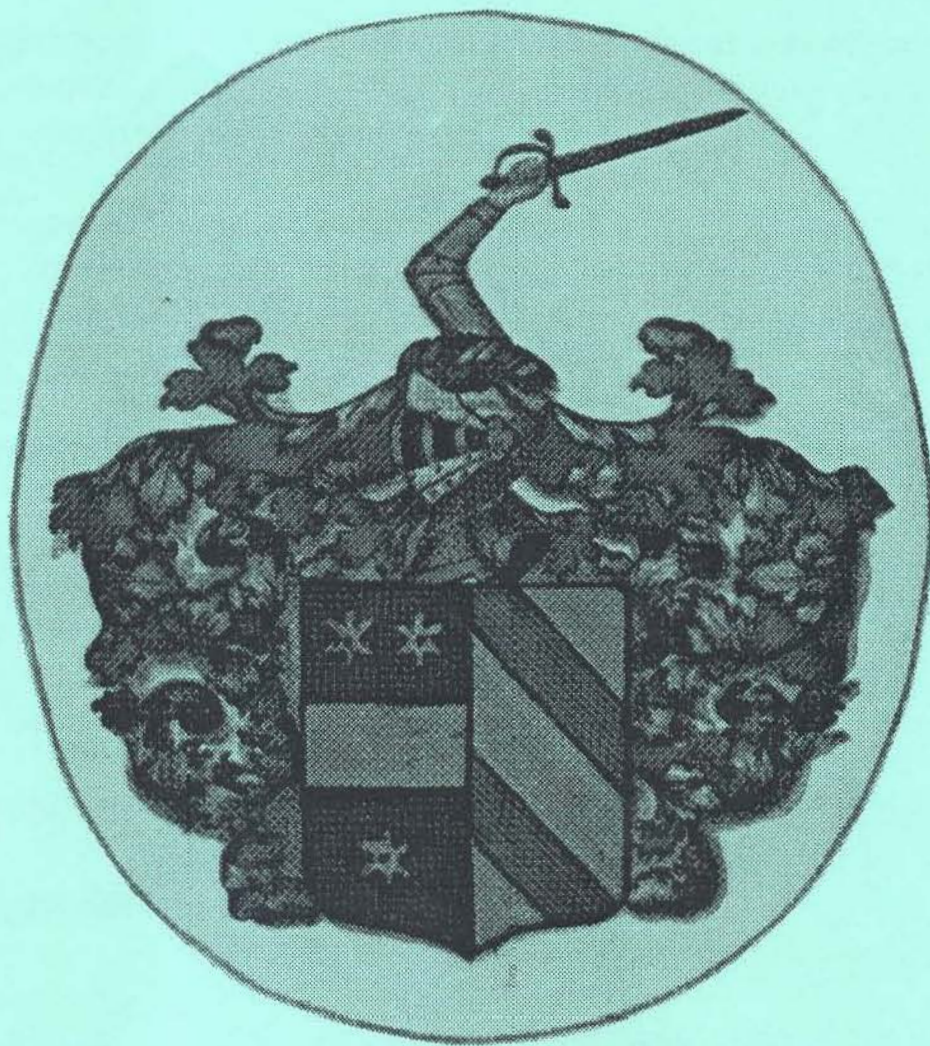

BULLETIN

Från Reuterswärdiska Släktföreningen

AUGUSTI 1990

ÄTTENS 300-ÅRS JUBILEUM 1690 – 1990

Välkomna att deltaga i firandet av vår 300-åriga tillvaro med en jubileumsmiddag på Riddarhuset, lördagen den 27 oktober 1990.

Jubileet kommer att inledas med Släktmöte i Riddarsalen , inkluderande såväl sedvanliga ärenden som en resumé över släktens 300-åriga historia framförd av Ordföranden Göran Reuterswärd.
Följ med på en resa genom fyra sekel.

Efter släktmötet följer jubileumsmiddagen i Lantmarskalksalen. Vi kan redan nu utlova en kväll fylld av överaskningar!!. Bland annat har vi lyckats engagera en välkänd artist.

Kuvertpriset 200 kr per person för jubileumsmiddagen innefattar drink, 3-rättersmiddag, viner, kaffe och avec. Middagen är starkt subventionerad av släktföreningen.

Söndagen den 28 oktober 1990 har vi planerat en sammankomst för Släktens medlemmar på Livrustkammaren i Stockholms Slott.

Vi gläder oss åt att vår kände bergsbestigare Mikael Reuterswärd kommer att ta oss med på en hisnande färd till toppen av Mount – Everest.

Under sammankomsten serveras en lättare lunch. Pris 90 kr per person.

För firandet av ättens 300-åriga historia gäller följande tider:

Lördagen den 27 oktober 1990

kl 16.30	Samling på Riddarhuset
kl 17.00	Jubileumsfirandet startar med släktmöte i Riddarsalen
kl 19.00	Jubileumsmiddag i Lantmarskalksalen

Söndagen den 28 oktober 1990

kl 13.00	Samling på Livrustkammaren/Stensalen i Stockholms Slott.
----------	--

Välkommen med anmälan senast 20 september 1990 på bifogade blankett.

FÖRÄNDRINGAR INOM SLÄKTEN SEDAN BULLETIN No 3 JUNI 1989

AVLIDNA	Född	Avliden
Carl W P Reuterswärd I	1914	1989-10-13
Magnus Creutz II	1909	1989-11-02

FÖDDA

1989-06-27	en dotter Nils F Reuterswärd och Lisbeth Sommarström III
1989-07-01	en son Hélèn Reuterswärd Argentine och Peter Argentine III
1989-07-11	en son Susanne (f Reuterswärd) och Per Engberg I
1989-11-03	en son Marianne (f Reuterswärd) och Erik Berglund I
1989-12-23	en dotter Anders och Kristina Reuterswärd I
1990-05-07	en dotter Patrik och Eva Reuterswärd I
1990-05-12	en son Kristina (f Reuterswärd) och Ronny Westerlund I

INGÅNGNA ÄKTENSKAP

1989-06-17	Christina Reuterswärd och Henrik Hanner III
1989-07-09	Lars Reuterswärd och Maria Nyström I
1989-09-23	Peter Reuterswärd och Ingrid Ehlinger III
1989-12-21	Per Reuterswärd och Åsa Carminger III

ANTAL MEDLEMMAR (maj 90) av ÄTTEN resp SLÄKTFÖRENINGEN

Släktled efter Anders Hof Rd	SLÄKTGREN I		SLÄKTGREN II		SLÄKTGREN III	
	Ätten	Före- ningen	Ätten	Före- ningen	Ätten	Före- ningen
5	-	-	1	1	-	-
6	-	-	24	24	21	33
7	13	15	21	51	38	68
8	29	35	7	24	23	41
9	10	30	-	-	2	3
Summa	52	80	53	100	84	145

TOTALT GREN I-III

Ätten	189
Släktföreningen	325

ADRESSFÖRÄNDRINGAR mm

Margit Reuterswärd I, Hästhovsgatan 3, 199 63 ENKÖPING, som sköter medlemsregistret, ber medlemmarna komma ihåg att *meddela adressförändringar, ingångna äktenskap, födda och avlidna medlemmar mm.*

U P P R O P

"Krönikan" i denna Bulletin ger troligen inga nyheter till nuvarande äldre generationer. Den är främst avsedd som litet släkthistoria till nutidens yngre generationer. Den är kanske behäftad med felaktigheter och jag vill be envar inom Släktföreningen, som kan bidra med rättelser och inte minst kompletteringar, att höra av sig.

Om nio år - 1999 - fyller Släktföreningen 80 år. En av de tidigaste tankarna hos Släktföreningens dåvarande styrelse var att utarbeta en släktbok. Det har inte blivit av hittills. Vi har dock fått en start genom tre små häften: **dels** översten Carl A E:s två skrifter "En Västgöta Ryttare" (om stamfadern) och "En Östgöta Ryttare" (om Lorentz Peter), **dels** Lennart Norrlins biografi över "Anders Fredrik Reuterswärd". Jag tycker det vore angeläget att vi till Släktföreningens 80-årsjubileum kunde prestera en fortsättning på dessa skrifter.

Jag vill uppmana alla ättemedlemmar att samla ihop - var och en i sin familj - så mycket fakta och hörsägnar som möjligt om våra förfäder i olika generationer. Det vore en värdig gåva till våra efterlevande att sammanställa en personligt färgad biografi av alla förfäderna.

Viställer inga anspråk på utformningen och formuleringarna. Teckna ner era hågkomster på enklast möjliga sätt och skicka in dem till styrelsen eller Arkivnämnden för vidare bearbetning.

Är det någon som skulle vilja ägna sig åt släktforskning på sin (eventuella) fritid så tackar vi givetvis för erbjudandet. All genealogisk forskning tar sin tid, men om vi inte sätter målet högre än att kunna förelägga Släktföreningen några utkast till ättens historia om nio år så kanske vi gemensamt kan åstadkomma något.

All genealogisk forskning tar inte bara tid - den kostar också. Egentligen kan vi inte använda våra fonder till sådana aktiviteter. Om någon/några släktmedlemmar ville skänka Släktföreningen bidrag att ingå i en speciell fond för upprättande av en släkthistoria så vore mycket vunnet. Hör gärna av er till vår Skattmästare, som gärna hjälper till med det formella i dessa sammanhang!

NUTIDA ÄTTLINGARS HÄRSTAMNING

I efterföljande krönika betecknar romerska siffror I-III släktgren och arabiska entalssiffror (2-9) släktled, varvid 1 är Lorentz Peters generation, 2 är hans barn o s v. Nutida ättemedlemmar tillhör släktleden 6-9.

Berörd
släktgren

VILKA ÄR VI ALLIHOPA - EGENTLIGEN?

För att få svar på denna fråga har jag gått igenom diverse handlingar (se källförteckning i slutet) och tagit reda på VAR våra förfäder bodde. För att minska ner omfånget av denna redogörelse har jag endast tagit med sådana gårdar, där någon/några Reuterswårdar bott en längre tid.

ÄR VI VÄSTGÖTAR?

Vi vet att stamfadern Anders Hof Rd var västgöte. Hans föräldrar, far- och morföräldrar var också västgötar - förmodligen också ännu tidigare generationer. Hans många döttrar och sonen Jacob med första hustrun Anna Dahl var också västgötar.

Men sonen Lorentz Peter (Pähr), som vi också stammar ifrån allihopa, föddes i Östergötland på Distorp vid sjön Roxen omedelbart norr om Linköping, hans mors - Greta Prytz - fädernegård. Och L P växte upp och tillbringade hela sitt liv i Östergötland - när han inte var på utrikes fälttåg, varifrån han bl a hemförde sin andra hustru - Agata Ulrika von Platen.

II **YMSJÖHOLM** och **BÅSTABACKEN** är två närbelägna gårdar i Bäcks sn, 12 km öster om Mariefred. På förstnämnda gård föddes **PER SVANTE FREDRIKs** (II:4, 1824-1898) två äldsta söner **ADOLF FREDRIK** (II:5, 1867-1960) och **GUSTAF PATRIK** (II:5, 1872-1956). På sistnämnda gård föddes tredje sonen **CARL AXEL** (II:5, 1875-1963). På Båstabacken dog P S Fredrik 1898, varefter gårdarna tycks ha försvunnit ur den Reuterswårdska sfären.

.... eller ÄR VI ÖSTGÖTAR?

Gårdar i Ödeshögs omgivning:

I-III **STORA LUND**, V Tollstads sn, var boställe för ryttmästaren vid Vadstena kompani. Här bodde **Lorentz Peter** under en stor del av sin aktiva tid från omkring 1748 och här föddes bl a de tre ättegrensfäderna samt deras bror **ANDERS FREDRIK** (2, 1756-1828).

SÄTRA, Röks sn ca 10 km nordost Ödeshög, inköptes av **Lorentz Peter** år 1763. Där föddes L P:s yngsta dotter Lovisa 1765, som dock dog redan samma år. Lorentz Peter dog på gården 1768.

Gårdar kring sjön Sommen:

I **EKÄNG**, Asby sn, tillföll **ADAM ULRİK** (I:2, 1750-1817) år 1778 genom giftermålet med Christina Vilhelmina Gyllenhök. Där föddes fem av deras åtta barn under åren 1780- 1790, bl a **PER ADAM** (I:3, 1786-1861).

När fadern dog 1817 övertog Per A gården och innehade den till sin död 1861. Gården var alltså i släktens ägo i minst 83 år.

I **IDEBO** och **IVRANÄS**, båda i Malexanders sn norr om sjön, ägdes av **Per Adam**. Han förblev ogift och hade alltså inga bröstarvingar. Han testamenterade i stället Ekäng med närbelägna **HÄRSNÄS**, Idebo och Ivranäs till det allmänna som en stiftelse, som skulle meddela yrkesundervisning i internatform till traktens ungdomar. Detta gick dock inte att förverkliga utan det hela förvandlades för länge sedan till en penningdonation. Denna finns alltjämt kvar i Ydre och Boxholms kommuner och stipendier utannonseras fortfarande årligen från stiftelsen, som bär Per Adams namn. Han skänkte också sitt välförsedda bibliotek (ca 3.000 volymer) till Katedralskolan i Linköping.

I **RIBBINGSHOV**, N Vi sn, tillföll 1811 Adam Ulriks äldste son **FREDRIK ANDERS** (I:3, 1780-1858) genom giftet med Hebbla Carolina Ridderborg. Där föddes fyra av deras barn under åren 1817-1823, bl a **ANDERS WILHELM** (I:4, 1817-1911) och blivande hovmarskalken m m **PATRIK OSKAR** (I:4, 1820-1907).

MJÖLSEFALL, Kisa sn öster om sjön, är en gård, där Lorentz Peters dotter **Ulrika Juliana** (2, 1742-1813) föddes och där hon bodde med sin make kapten Ernst Fredrik Sjösteen. Båda dog på gården och ligger begravda på kyrkogården i Kisa. Lorentz Peters andra hustru Agata von Platen (Ulrikas styvmor) flyttade (1768?) som nybliven änka hit och dog här 1807.

Andra gårdar i Östergötland:

III **RIMSTAD**, Skeppsås sn 15 km sydost Motala, ägdes av Lorentz Peters son **PONTUS** (III:2, 1761-1823). Han bodde här sedan han 1812 fått överstes avsked ur Bohusläns dragonregemente och han dog här och lär ligga begravd i Skeppsås kyrka. I kyrkans sakristia hänger f ö ett porträtt av en okänd krigare, ej olik stamfadern Anders Hof Rd - Pontus' farfar!

III **SKENÄS**, Ö Husby sn på Vikbolandet. Här bodde i mitten av 1800-talet Pontus' son kaptenen och kanaldirektören **ANDERS WILHELM** (III:3, 1803-1887) som kronoarrendator. Det var f ö härifrån som hans farfar Lorentz Peter tillsammans med (sitt) Vadstena kompani av Östgöta Rytteri år 1758 inskeppades för vidare befordran till krigsskådeplatsen i Pommern.

III **ROTENBERG**, Ö Stenby sn inte långt från Skenäs, brukades (arrenderades?) av **Anders Vilhelm** (III:3) och här föddes elva av hans totalt tolv barn (varav dock fem dog i späda eller mycket ung ålder). Yngsta dottern Tora föddes på Skenäs.

III **HÅRSTORP** i Motala var en gård inom Motala Verkstads område mellan Motala ström och Göta kanal. Här bodde **Anders Vilhelm** (III:3), som efter avsked ur armén hade olika befattningar i Kanalbolaget, bl a som kassadirektör. Jämsides därmed var han kamrer vid Motala Verkstad och Hårstorp var kanske hans tjänstebostad. Gården lades under vatten vid uppdamningen på 1920-talet av Motala ström. Dessförinnan hade dock bostadshuset flyttats in till staden och har (i varje fall "hade" 1975, då Erik Albert /III:6, 1919-1981/ skrev sin "En Reuterswärdsk Baedecker: del I, Östergötland") adressen Östermalmsgatan 20 i Motala. Anders Vilhelm och hans maka Augusta ligger begravda på gamla kyrkogården i Motala.

III **LANDSJÖ**, Kimstads sn vid E4 strax norr om Norsholm och Göta kanal. Här föddes **BALTZAR PHILIP PONTUS** (III:5, 1867-1844) som enda barnet till kaptenen och fängelsedirektören **CARL AUGUST BALTZAR** (III:4, 1838-1919). Philip utvandrade omkring 1890 till USA.

.... eller ÄR NÅGRA AV OSS SMÄLÄNNINGAR?

II **BJÖRNSKOG**, Hultsjö sn strax väster om Vetlanda, köptes av **PER EMANUEL** (II:2, 1753-1807) - om inte tidigare så i varje fall sedan han 1786 tagit avsked från sitt yrkesmilitära liv. Hans två barn föddes här: **MARIA SOFIA** (II:3, 1787-1875) och **CARL GUSTAF** (II:3, 1791-1865). Gården övertog efter faderns död av Carl Gustaf, som också dog här. Här föddes Carl Gustafs två yngsta barn: **EMMA MARIA ULRIKA (Peterson)** (II:4, 1833-1921) och sonen **KNUT AXEL HERMAN** (II:4, 1838-1930). Gården tycks ha varit i Reuterswärdsk ägo ytterligare några år efter Carl Gustafs död - hans änka avled på Björnskog 1869.

II **TORMENÄS**, Rogberga sn 10 km sydost Jönköping, kan ha varit **Carl Gustafs** (II:3) officersboställe, eftersom han tillhörde Jönköpings regemente. Här föddes i varje fall hans fem äldsta barn, bl a tvillingarna **PER SVANTE FREDRIK** (II:4, 1824-1898) och **CARL MAURITZ VILHELM** (II:4, 1824-1875). Sistränmade son tog kameral examen i Uppsala och blev häradsskriver och sedermera kronofogde. Han dog i Vrigstad, 53 km söder om Jönköping utmed väg 50. Carl Gustaf flyttade omkring 1829 till Björnskog.

II **BRUNSERYD** lydde under Björnskog och här föddes Carl Gustafs dotter **SOFIA LOVISA CAROLINA** år 1830. Hon dog också på denna gård (ogift) 1894.

II **ÅKERSHULT**, Ö Korsberga sn, ägdes av förutnämnda **Carl Gustaf**. Hans yngste son **Knut A H** (II:4) nämns som ägare till gården 1863-1889 och åtta av dennes elva barn föddes här under åren 1866-1883. Carl Gustafs äldste son P S Fredrik gifte sig 1862 på gården med Johanna Sofia Andersson, som var född här. Deras första dotter **ANNA CHRISTINA (Törnå)** (II:5, 1863-1931) föddes här, medan deras efterföljande barn föddes på Ymsjöholm och Båstabacken (Västergötland) under åren 1867-1875. Möjligen köpte P S Fredriks yngste bror Knut A H ut honom då han - P S Fredrik - av någon okänd anledning ville flytta från Småland till Mariestads-trakten?

I **RAMKVILLA**, Ramkvilla sn, innehades av **FREDRIK ANDERS** (I:3, 1780-1858), Adam Ulriks äldste son - i varje fall från 1823, då hans yngsta dotter Vilhelmina föddes här. När Fredrik Anders dog 1858 övertogs gården av andre sonen **ANDERS VILHELM** (I:4, 1817-1911). Denne ägde i sin tur gården fram till 1882, varefter han (efter försäljning av Ramkvilla?) lär ha arrenderat först **FRÖSET**, Fröderyds sn, därefter **HÜRNEBO** i samma socken. Denna gård ingick i den rad av egendomar, som Anders Vilhelms bror **PATRIK OSKAR** (I:4, 1820-1907) lämnade efter sig.

I **HOLMESHULT** är ytterligare en gård i Fröderyds sn. Den ägdes av Fredrik Anders' äldste son **ULRIK ADOLF** (I:4, 1816-1891) - bror till Anders Vilhelm och Patrik Oskar - under åren 1850(1853?)-1868. På denna gård föddes 1823 en äldre syster till Ulrik Adolfs blivande hustru (se Sjöryd nedan) med vilken Anders Vilhelm gifte sig 1849. Deras två äldsta barn föddes här 1850 resp 1851, deras yngsta barn föddes 1859 på Ramkvilla. Det kanske var så att Anders Vilhelm fick gården Holmeshult som hemgift, men att han överlämnade den till sin bror (och svåger!) Ulrik Adolf när han själv omkring 1853 flyttade till Ramkvilla gård för att där hjälpa deras åldrige far. Ulrik Adolfs samtliga tre barn föddes på Holmeshult 1854-1857.

ROSENHOLM, Lannaskede sn, inköptes sommaren 1812 för 18.000 Riksdaler Banko av Lorentz Peters fjärde son **ANDERS FREDIK** (2, 1756-1828) sedan han för 40.000 Riksd B:o sålt sin egendom **EKESBO** i Virserums sn. Kanske ville han flytta närmare sina brorsbarn sedan han lärt känna detta område vid tidigare besök hos brodern Per Emanuel på Björnskog. Här tillbringade han sina sista 16 levnadsår som godsägare efter ett intensivt

militärt, diplomatiskt (bl a adjutant hos Axel von Fersen) och hovliv. På gården bedrevs jordbruk och boskapsskötsel. Efter hans död bodde änkan (Johanna Maria Hoving) kvar på gården till sin död 1844. Gårdens vidare öden är okända.

I **ÜSTRABY**, Hults sn 15 km sydost Eksjö, var kanske ett officersboställe tillhörande Kalmar regemente. Sex månader efter det att Fredrik Anders' son **PONTUS** (I:4, 1819-1900) förflyttats till detta regemente (från Bohusläns reg) gifte han sig på denna gård med Amalia Spaldencreutz. Deras två barn föddes här 1846 och 1852. Sistnämnda år kom **HONORINE AUGUSTA AMALIA EMERENTIA** (I:5, 1852-1928) till världen. Hon var författarinna och dog ogift i Stockholm.

I **SJÖRYD**, Üggetorps sn 10 km sydost Huskvarna, tillföll **ULRIK ADOLF** (I:4, 1816-1891) genom giftermålet 1853 med en av systrarna Schmiterlöv, **JULIE EMERENTIA CONSTANCA**, som var född på denna gård. Omkring 1870 upphörde ägandet - troligen såldes gården när Ulrik A flyttade till Eksjö, där han dog 1891. Han var bl a e o kammarskrivare vid krigskollegium med början 1842.

Ulrik Adolf ligger begravd på Lannaskede gamla kyrkogård, där det finns en gravsten, som har två namn inristade: såväl Ulrik Adolfs som han faders, Fredrik Anders. Det är oklart hur detta kommer sig - det är i varje fall fastställt att Fredrik Anders ligger begravd på Ramkvilla kyrkogård. Den där uppställda gravstenen upptar bara F A:s namn. Stenen putsades upp 1989 genom F A:s sonsons sonsons, nuvarande huvudmannen Måns Rd, försorg.

III **KLÄMESTORP**, Järstorps sn invid Jönköping, ägdes av **GUSTAF ACHATES** (III:3 1800-1847), son till Pontus (III). Han dog där, varefter hans änka och de två barnen tillsammans övertog egendomen. Båda barnen föddes där 1842 resp 1845. Modern dog 1901 och sonen **CARL AUGUST** (III:4, 1842-1907) fortsatte att bruka egendomen. Han ropade in stamfaderns begravningsvapen när inventarierna i Ljunghems kyrka auktionerades bort inför kyrkans rivning 1872. Han donerade begravningsvapnet till Järstorps kyrka, där det alltjämt hänger på ena långsidan. Vapnet har renoverats två gånger genom Släktföreningens försorg - senast 1987 i samband med att Släktföreningen hedrade minnet av stamfadern genom att resa en minnesvård på Ljunghems gamla kyrkogård.

.... eller **BOHUSLÄNNINGAR?**

III Lorentz Peters yngste son **PONTUS** (III:2, 1761-1823) blev vid 14 års ålder fältväbel vid Bohusläns dragonregemente och var i slutet av århundradet major i armén. Han tycks då ha bott på kaptensbostället **ORMO**, Ytterby sn sydväst om Kungälv. Hans son Anders föddes där 1797. Anders dog dock redan påföljande år. Sedan föddes alla Pontus' övriga sju barn där under åren 1799-1814, bl a **Gustaf Achates** och **Anders Vilhelm** (se Rimstad m fl egendomar i Östergötland samt Klämestorp i Småland).

.... eller **RENT AV VÄSTMANLÄNNINGAR?**

I **PATRIK OSKAR** (I:4, 1820-1907), yngste son till **Fredrik Anders** (I:3), gifte sig 1852 med bruksägardottern Augusta Holmqvist (1832-1855). Genom detta giftermål tillföll honom en rad bruk och egendomar i Bergslagen: **BAGGÅ**, **BORGFORS** och del av **SKINNSKATTEBERGS bruk**, Skinnskattebergs sn, **STARBO** och **GESBERGS bruk** i Norrbärke sn samt **BILLSJÖ masugn** i Söderbärke socken.

Patrik Oskar var politiker och riksdagsman jämsides med att han var aktiv ledare för verksamheterna vid de olika bruken. Han byggde på 1860-

talet herrgårdsbyggnaden på Baggå, som efter diverse öden efter Patrik Oskars bortgång numera ägs av en ung familj Grönvall, som egenhändigt restaurerat den pampiga byggnaden. Patrik Oskar utnämndes 1878 till hovmarskalk och de gamla i Baggå-trakten talar alltjämt om "Hovmarskalken" och hans insatser på bruket.

Efter hans död avyttrades alla egendomar av hans son CARL FREDRIK CASPER (I:5, 1853-1932). Denne var en av initiativtagarna till bildandet av Släktföreningen 1919 och han donerade en del av förmögenheten till föreningen som grundplåt till den s k Släktfonden.

SLUTSATSER

Man kan till slut fråga sig: Hur många generationer i följd måste bo i en och samma landsdel för att de och deras efterkommande skall anses vara härstammade därifrån? Otvivelaktigt är att ätten ursprungligen härstammar från Västergötland som adelskalendern konstaterar.

Tredje släktgrenen skulle mycket väl kunna hävda att de är östgötar. Andra släktgrenen kan med nästan ännu större tyngd anses vara smålänningar med egendomarna Björnskog och Åkershult som centralpunkter. Första släktgrenen har sina rötter i såväl Östergötland (omkring sjön Sommen) som i Småland (Ramkvilla, Holmeshult, Eksjö).

Redan under 1800-talets senare del har Anders Hof Rd:s ättlingar i senare släktled alltmera övergivit den militära banan och övergått till civila yrkesbanor. Härtill bidrog kanske Sveriges långa fredsperiod och att indelningsverket avskaffades 1901 samt den ökade lättrörligheten inom landet som följd av järnvägarnas utveckling.

Numera finns inga aktiva militärer inom släkten. I stället har Anders Hofs ättlingar spritt sig över landet från Östersund till Malmö och även utomlands - Europa, Sydafrika, Australien, Nya Zeeland samt Nord- och Sydamerika. Vi är numera egentligen rikssvenskar.

Källförteckning:

Elgenstierna: Svenska Adels Ättartavlor.
Erik A Rd (III:6): En Reuterswärdsk Baedecker, del I Östergötland.
Knut Axel Hakon Rd (II:5): Diverse föredrag inför Släktföreningen.
Carl A E Rd (III:6): "En Västgöta Ryttare" och "En Östgöta Ryttare".
Lennart Norrlin: Anders Fredrik Rd, en biografisk studie.

